

Visto o expediente CTG 52/2026, a instrutora do procedemento formula a seguinte proposta de resolución para a súa aprobación, se procede, pola Comisión da Transparencia.

Asunto: Reclamación en materia de acceso á información pública

Núm. Expediente: CTG 52/2026

Interesado :

Organismo: Concello de Portas

ANTECEDENTES

Primeiro. Con data do 14.3.2026 o interesado formulou ante o Concello de Portas unha solicitude de acceso á información pública ao abeiro do disposto na Lei 19/2013, do 9 de decembro, de transparencia, acceso á información pública e bo goberno (en diante, LTAIP), e da Lei 1/2016, do 18 de xaneiro, de transparencia e bo goberno de Galicia (en diante, LTBG).

O interesado solicitou acceso a diversa información contractual e financeira do Concello dende o ano 2019.

Segundo. O 25.5.2026 o interesado interpuxo ante a Comisión da Transparencia de Galicia unha reclamación ante a falta de contestación expresa por parte do Concello á solicitude de acceso efectuada.

De acordo cos datos que obran na documental do expediente, a solicitude inicialmente presentada estruturábase en distintos bloques documentais, porén o interesado acoutouna posteriormente aos bloques de menor carga administrativa.

Terceiro. A Comisión da Transparencia solicitou do Concello a remisión do expediente administrativo ao que deu lugar a solicitude do 14.3.2026, así como a emisión dun informe sobre a reclamación presentada.

Cuarto. Na documental do expediente consta a contestación do Concello de Portas. De acordo co comunicado, a Alcaldía do Concello ditou con data do 16.6.2026 o Decreto número 2026-0221.

FUNDAMENTOS XURÍDICOS

Primeiro. Competencia

O artigo 24.1 da Lei 19/2013, do 9 de decembro, de transparencia, acceso á información pública e bo goberno (en diante, LTAIP), de carácter básico na súa práctica totalidade, establece que contra toda resolución expresa ou presunta en materia de acceso á información, poderá interpoñerse unha reclamación ante o *Consejo de Transparencia y Buen Gobierno*, con carácter potestativo e con carácter previo á súa impugnación en vía contencioso-administrativa.

A disposición adicional cuarta da LTAIP establece que a resolución da reclamación prevista no artigo 24 corresponderá, nos supostos de resolucións ditadas polas Administracións das Comunidades autónomas e o seu sector público, e polas entidades locais comprendidas no seu ámbito territorial, ao órgano independente que determinen as Comunidades Autónomas.

Pola súa banda, o artigo 28 da Lei 1/2016, do 18 de xaneiro, de transparencia e bo goberno (en diante, LTBG), establece que contra toda resolución expresa ou presunta en materia de acceso á información pública, poderá interpoñerse unha

reclamación ante a Comisión da Transparencia, correspondendo a este órgano a súa resolución, de acordo co disposto no artigo 33 da mesma lei.

Ademais, a disposición adicional quinta da LTBG, tamén atribúe á Comisión da Transparencia de Galicia a resolución das reclamacións en materia de acceso á información pública, no suposto de resolucións ditadas polas entidades locais de Galicia.

Segundo. Procedemento aplicable

O artigo 28.3 da citada LTBG establece que o procedemento de reclamación se axustará ao previsto nos números 2, 3, e 4 do artigo 24 da LTAIP.

Neste punto é importante considerar que o artigo 23.1 da LTAIP establece que as reclamacións en materia de acceso á información pública terán a consideración de substitutivas dos recursos administrativos, para os efectos do disposto no vixente artigo 112.2 da Lei 39/2015, do 1 de outubro do procedemento administrativo común das administracións públicas (en diante, LPAC). Segundo este artigo 112.2 da LPAC:

“As leis poderán substituír o recurso de alzada, en supostos ou ámbitos sectoriais determinados, e cando a especificidade da materia así o xustifique, por outros procedementos de impugnación, reclamación, conciliación, mediación e arbitraje, ante órganos colexiados ou Comisións específicas non sometidas a instrucións xerárquicas, con respecto aos principios, garantías e prazos que a presente Lei recoñece ás persoas e aos interesados en todo procedemento administrativo”.

A configuración legal das reclamacións en materia de acceso á información pública coma un recurso substitutivo do recurso de alzada, de carácter potestativo, así coma o teor do artigo 112.2 *in fine* da LPAC, determinan xa a aplicación das previsións da LPAC en materia de recursos administrativos ao

procedemento destas reclamacións. Así se establece, de feito, no artigo 24.3 da LTAIP, segundo o cal *“A tramitación da reclamación axustarase ao disposto en materia de recursos na Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común”*¹.

Terceiro. Prazo para a interposición da reclamación

O artigo 24.2 da LTAIP prevé como *“A reclamación interporase no prazo dun mes a contar desde o día seguinte ao da notificación do acto impugnado ou desde o día seguinte a aquel en que se produzan os efectos do silencio administrativo”*, debendo considerarse neste punto que, de acordo co artigo 20.4 da mesma lei, para o caso de falta de resolución das solicitudes en prazo, estas se entenderán desestimadas.

Respecto da aplicación supletoria do disposto no artigo 20.4 da LTAIP ás solicitudes de información medioambiental realizadas ao amparo da Lei 27/2006, do 18 de xullo, que non prevé o sentido do silencio, se pronunciou o Tribunal Supremo nas Sentenzas do 9.1.2023, rec. 1509/2022, e do 22.6.2022, rec. 1814/2022, ao sinalar como *“el silencio de la Administración ante una solicitud de información medioambiental realizada al amparo de la Ley 27/2006, formulada tras la entrada en vigor de la Ley 19/2013, debe ser interpretado en sentido negativo”*.

Así mesmo, as previsións do artigo 24.2 da LTAIP han de entenderse moduladas, no que atinxe ao prazo para a interposición da reclamación no caso de desestimación presunta da solicitude, polo previsto no artigo 122.1 da LPAC

¹ A referencia á Lei 30/1992, do 26 de novembro, do réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común, hoxe derogada, debe entenderse realizada á LPAC.

que, ao regular o prazo para a interposición do recurso de alzada, establece que *“Se o acto non fora expreso o solicitante e outros posibles interesados poderán interpoñer recurso de alzada en calquera momento a partir do día seguinte a aquel en que, de acordo coa súa normativa específica, se produzan os efectos do silencio administrativo”*. Respecto á inexistencia dun prazo preclusivo para reclamar contra as desestimacións presuntas en materia de acceso, tamén se pronunciou o Consejo de Transparencia y Buen Gobierno no Criterio interpretativo 1/2016.

Segundo resulta da documentación que consta no expediente, o interesado interpuxo unha solicitude de acceso a información pública ante o Concello de Portas con data do 14.3.2026. Con data do 25.5.2026, ante a falta de contestación expresa do Concello, interpuxo, en tempo e forma, a reclamación que agora se examina ante a Comisión da Transparencia.

Cuarto. O dereito de acceso á información pública

A Constitución española establece no seu artigo 105 b) que a lei regulará o acceso da cidadanía aos arquivos e rexistros administrativos, salvo no que afecte á seguridade e defensa do Estado, á pescuda dos delitos e á intimidade das persoas.

A este respecto a Sentenza do Tribunal Constitucional 164/2021, do 4 de outubro, indicou como este precepto non recolle unicamente un principio reitor da actuación das Administracións públicas, senón un auténtico dereito público subxectivo realizable fronte a aquelas. Sinalou así a precitada sentenza:

«El art. 105 b) CE, encuadrado en el título IV, "Del Gobierno y de la Administración", incorpora un principio objetivo rector de la actuación de las administraciones públicas (art. 103.1 CE), derivado de exigencias de democracia y transparencia, así como un

derecho subjetivo de las personas, ejercitable frente a las administraciones, con sujetos, objeto y límites definidos en el propio precepto constitucional, que fue desarrollado inicialmente en los arts. 35 h) y 37 de la Ley 30/1992, de 26 de noviembre, de régimen jurídico de las administraciones públicas y del procedimiento administrativo común, y actualmente en la Ley 19/2013, de 9 de diciembre, de transparencia, acceso a la información pública y buen gobierno.

(...)

A la vista de lo expuesto, debe señalarse que el acceso a la información integra el contenido de un derecho público subjetivo ejercitable frente a la administración que, no siendo absoluto, solo puede ser limitado por motivos predeterminados en la ley, en virtud de una previa ponderación de los intereses en juego. De este modo, la posibilidad de limitar el acceso a la información no constituye una potestad discrecional de la administración».

No mesmo sentido pronunciouse o Tribunal Supremo nas Sentenzas do 7.2.2023, rec. 8005/2021, e do 21.4.2023, rec. 350/2022, salientando tamén este Tribunal nas Sentenzas do 29.5.2024, rec. 1262/2023, e do 11.9.2025, rec. 7878/2024, a estreita relación do dereito de acceso á información pública coa transparencia na actuación administrativa e co principio de boa administración recollido no artigo 41 da Carta de Dereitos Fundamentais da Unión Europea.

Tratándose, xa que logo, o dereito de acceso dun auténtico dereito subxectivo da cidadanía fronte ás Administracións públicas, o artigo 13 d) da LPAC recolleu, coma un dereito das persoas nas súas relacións con elas, “*o dereito de acceso á información pública, arquivos e rexistros, de acordo co previsto na Lei 19/2013, do 9 de decembro, de transparencia, acceso á información pública e bo goberno e o resto do ordenamento xurídico*”.

Como sinala a exposición de motivos da LTAIP, o acceso á información pública debe ser un dos eixos fundamentais da acción política pois “*só cando a acción*

dos responsables públicos se somete a escrutinio, cando os cidadáns poden coñecer como se toman as decisións que lles afectan, como se manexan os fondos públicos ou baixo que criterios actúan as nosas institucións poderemos falar do inicio dun proceso no que os poderes públicos comezan a responder a unha sociedade que é crítica, esixente e que demanda participación dos poderes públicos”.

Neste sentido o dereito de acceso á información pública vén atribuído a todas as persoas (artigos 12 da LTAIP e 24.1 da LTBG), sen que estas teñan a obriga de motivar a súa solicitude de acceso á información (artigos 17.3 da LTAIP e 26.4 da LTBG).

E, respecto do que ha de entenderse por “*información pública*” o artigo 24.1 da LTBG, seguindo o disposto no artigo 13 da LTAIP, a define coma os contidos ou documentos, calquera que sexa o seu formato ou soporte, que obren en poder dalgún dos suxeitos incluídos no ámbito de aplicación da presente lei e que foran elaborados ou adquiridos en exercicio das súas funcións, engadindo que tamén se considerará información pública, a producida polas entidades que presten servizos públicos ou exerzan potestades administrativas, nos termos contemplados no artigo 4 da lei.

Deste xeito, a normativa de transparencia delimita o ámbito material do dereito a partir dun concepto amplo de información, que abrangue tanto documentos coma contidos específicos e se estende a todo tipo “*formato ou soporte*”. Ao mesmo tempo, acouta o seu alcance, esixindo a concorrencia de dous requisitos que determinan a natureza “*pública*” da información, cales son: a) que se atopen “*en poder*” dalgún dos suxeitos obrigados, e b) que fosen elaboradas ou obtidas “*no exercicio das súas funcións*”.

A amplitude no recoñecemento legal do dereito de acceso foi tamén recoñecida na Sentenza do Tribunal Supremo do 16.10.2017, rec. 75/2017, segundo a cal:

“en la Ley 19/2013 queda reconocido el derecho de acceso a la información pública como un auténtico derecho público subjetivo, al establecer que “Todas las personas tienen derecho a acceder a la información pública, en los términos previstos en el artículo 105.b) de la Constitución Española, desarrollados por esta Ley ”(artículo 12); que la Exposición de Motivos de la Ley configura de forma amplia ese derecho de acceso a la información pública, del que son titulares todas las personas, y que podrá ejercerse sin necesidad de motivar la solicitud; que este derecho solamente se verá limitado en aquellos casos en que así sea necesario por la propia naturaleza de la información -derivado de lo dispuesto en la Constitución Española- o por su entrada en conflicto con otros intereses protegidos; y, en fin, que, en todo caso, los límites previstos se aplicarán atendiendo a un test de daño (del interés que se salvaguarda con el límite) y de interés público en la divulgación (que en el caso concreto no prevalezca el interés público en la divulgación de la información) y de forma proporcionada y limitada por su objeto y finalidad”.

Quinto. Análise do expediente

O interesado solicitou do Concello de Portas diversa documentación, contractual e financeira dende o ano 2019. A solicitude de acceso foi efectuada con data do 14.3.2026, sen que esta fose atendida en prazo polo Concello, feito polo que o interesado presentou a reclamación agora examinada ante a Comisión.

Na documental do expediente de reclamación consta un escrito do interesado no que acouta o obxecto da súa reclamación nos termos que se recollen a continuación na súa literalidade:

*... A solicitude orixinal estruturábase en varios bloques documentais relativos á contratación municipal e ao control interno do período 2019-actualidade. O reclamante é consciente de que Portas é un municipio de pequenas dimensións con capacidade administrativa limitada, e por iso **presenta esta reclamación de***

forma deliberadamente reducida, circunscrita exclusivamente aos dous bloques de información de menor carga administrativa e de entrega máis inmediata: os recoñecementos extraxudiciais de crédito (REC) e os reparos de Intervención cos seus levantamentos e actos de omisión de fiscalización previa. A solicitude admitía expresamente a entrega escalonada e por lotes, e o reclamante reitera esa disposición ante esta Comisión.

Con posterioridade á interposición da reclamación ante a Comisión, con data do 16.6.2026, o Concello de Portas ditou o Decreto da Alcaldía número 2026-0221, polo que se resolve expresamente a solicitude de acceso. O citado decreto foi ditado unha vez que esta Comisión requiriu ao Concello de Portas a remisión do expediente e do preceptivo informe. Porén, non consta acreditado na documental do expediente que o Decreto da Alcaldía fose notificado ao interesado, nin que na eventual notificación se lle informase dos recursos procedentes, do órgano ante o que houberan de interpoñerse e do prazo para facelo, tal e como esixe o artigo 40.2 da Lei 39/2015, do 1 de outubro, do Procedemento Administrativo Común das Administracións Públicas (en diante, LPAC). Consecuentemente, e por aplicación do artigo 39.2 LPAC, o citado acto administrativo, aínda que existente, carece por agora a xuízo desta Comisión, con base na información que conforma o expediente de reclamación, de eficacia fronte ao interesado, xa que a súa eficacia queda demorada en tanto non se produza a preceptiva notificación.

Neste punto é obrigado lembrar ao Concello que a observancia do prazo máximo de contestación ás solicitudes de información é un elemento esencial do dereito constitucional de acceso á información pública, tal e como se indica na exposición de motivos da LTAIP, ao manifestar que «*co obxecto de facilitar o exercicio do dereito de acceso á información pública a Lei establece un procedemento áxil, cun breve prazo de resposta*».

En atención a todo o exposto, procede estimar, por motivos formais, a reclamación presentada, ao non se ter respectado o dereito da persoa interesada a obter, dentro do prazo máximo legalmente establecido, unha resolución expresa e eficaz, o que a obrigou a interpoñer a reclamación que agora nos ocupa.

A estimación por motivos formais opera sen prexuízo da obriga do Concello de Portas de proceder, de forma inmediata, á notificación ao interesado do Decreto da Alcaldía xa ditado, coa indicación expresa dos recursos que procedan contra el, do órgano ante o que houberan de interpoñerse e do prazo para facelo, en cumprimento do disposto no artigo 40.2 LPAC. A tales efectos, fronte á resolución expresa pola que se resolveu a súa solicitude, o interesado, unha vez que lle notifique o citado acto administrativo, se así o considera, poderá presentar unha nova reclamación, co fin de que esta Comisión poida analizar a súa corrección e ditar a resolución que proceda en Dereito.

Con base nos feitos e fundamentos xurídicos anteriormente expresados, a Comisión da Transparencia, por unanimidade dos seus membros,

ACORDA

Único. Estimar a reclamación presentada o 25.5.2026 por
... contra a desestimación por silencio da solicitude de acceso a información pública instada o 14.3.2026 ante o Concello de Portas.

Contra esta resolución que pon fin á vía administrativa unicamente cabe, en caso de desconformidade, interpoñer recurso contencioso-administrativo no prazo de dous meses, contados dende o día seguinte ao da notificación desta resolución, ante a Sala do Contencioso-administrativo do Tribunal Superior de Xustiza de

Galicia, de conformidade co previsto no artigo 10 da Lei 29/1998, do 13 de xullo, reguladora da xurisdición contencioso-administrativa.

Santiago de Compostela, na data da sinatura.

Andrés Lago Louro

Presidente da Comisión da Transparencia